Voor deze rubriek kun je nieuws, reacties en tweets mailen en twitteren naar de redactie:

@bladsociaalwerk

vakbladsociaalwerk@gmail.com

samengesteld door Mariette Hermans

Met wie ben jij solidair?

Bij de tweede editie van 'De agenda van het sociaal werk' staat de vraag centraal: met wie ben jij als sociaal werker solidair, en hoe? Is solidariteit terug van weggeweest? Door de coronacrisis werken veel meer mensen als vrijwilliger bij de voedselbanken. Huisuitzettingen vanwege huurschulden zijn gestopt. Hulpverleners doen hun werk, ondanks gevaar voor hun eigen gezondheid. Wat betekent dit voor het sociaal werk en sociaal werkers? En hoe werken zij aan de kansen voor deze nieuwe vormen van solidariteit? Denk en praat mee op 19 november tijdens De agenda van het sociaal werk 2020, een digitaal festival met interactief debat en spraakmakende lezingen. Ook zijn er twee Marie Kamphuislezingen: van **Monique Kremer**, hoogleraar Actief Burgerschap aan de UvA en voorzitter van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken en van **Koen Hermans**, Assistent Professor Social Work aan de KU Leuven.

De agenda van het sociaal werk 2020 is een bijeenkomst van Movisie, Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), Sociaal Werk Nederland, Marie Kamphuis Stichting, Platform voor Sociale Vraagstukken en Platform voor Buurtontwikkeling Buurtwijken.

Kwetsbare gezinnen

Het Verwey Jonker Instituut en de Augéo Foundation onderzochten wat de impact van de coronacrisis is op gezinnen waar huiselijk geweld speelt. Volgens ouders en kinderen zijn geweld en andere problemen die in het gezin spelen, nauwelijks veranderd. Goede hulpverlening blijft noodzakelijk om blijvende schade voor kinderen en ouders te beperken. Aan het onderzoek deden 247 gezinnen mee. Zij waren vorig jaar gemeld bij Veilig Thuis vanwege vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandling. Bij de helft van de gezinnen bleek er ook tijdens de coronacrisis sprake van veel of ernstig geweld.

Prof. dr. Majone Steketee (wetenschappelijk directeur Verwey-Jonker Instituut): 'Een mogelijke verklaring is dat coronastress niet veel toevoegt aan de stress die zij al ervaren en het isolement waarin zij leven. Veel van deze gezinnen houden altijd al het sociale netwerk en hulpverleners op afstand vanwege de spanningen in het gezin.' Er zijn ook positieve ontwikkelingen. De helft van

BLACKLIVESMATTERNL / @BLMNEDERLAND / 20 JUNI:

Daryll, een jongerenwerker in Den Haag vertelt wat institutionele racisme is op zijn beroepsvereniging.

DEBBY BOSMAN / @BOSMANDEBBY / 14 JULI:

Een simpele boodschappenvraag is inmiddels #eenzaamheid, contact met #huisarts over #cognitieve en/of #stress gerelateerde problemen en een mogelijke #verhuizing naar de andere kant van het land geworden. #sociaalwerk #vraagachterdevraag #luisteren @RenkumvElkaar

RENÉ VERKUYLEN / @RENEVERKUYLEN / 14 JULI:

#Huisartsen en #sociaalwerk hebben elkaar meer nodig dan ooit! #welzijnoprecept. Elke patiënt is vooral een inwoner die in een wijk of buurt woont. Daar zijn veel werkzame sociale recepten. #DOCK

FERUZE SARIKAS / @FERUZESARIKAS / 14 JULI:

Trots op de nieuwe samenwerking @haagwonen & #spoor22. De bestuurder van Haag Wonen tekent de samenwerkingsovereenkomst. De sociaalwerk studenten die per sept stage gaan lopen bij Haag Wonen zijn ook aanwezig. #samenontwikkelen #desociaalwerkervandetoekomst @ROCMondriaanWz

AANDACHT VOOR PREVENTIE, POSITIEVE GEZONDHEID EN SOCIALE STABILITEIT

De coronacrisis maakt duidelijk dat sociaal werk ook een cruciaal beroep blijft als de crisis straks voorbij is, aldus Eric van der Burg, voorzitter Sociaal Werk Nederland en Janny Bakker-Klein, voorzitter Raad van Bestuur Movisie. Zij publiceerden een statement:

‘Sociaal werkers dragen bij aan positieve gezondheid, aan preventie en signalering en aan sociale stabiliteit. En als we al iets geleerd hebben van deze crisis, dan is het wel dat dit nu juist de aspecten zijn waar we de komende jaren volop in moeten blijven investeren.’

Preventie en vroegsignalering

Door de coronacrisis zijn bepaalde vraagstukken urgenter geworden en uitvergroot. Sociaal werkers zijn in de directe leefomgeving van mensen aanwezig en komen problemen en kansen vroegtijdig op het spoor. Samen met inwoners kunnen zij zoeken naar oplossingen. Sociaal werkers zijn zichtbaar in de wijk en gaan erop af. Ze hebben een antenne om veranderingen bij mensen en in de omgeving waar zij werken in een vroeg stadium waar te nemen. Hiermee voorkomen zij dat kansen blijven liggen of dat problemen groter worden en mensen in een negatieve spiraal terecht komen.

Bijdrage aan positieve gezondheid

Als we iets hebben geleerd uit de aanpak van de corona-

crisis, dan is het wel dat een uitsluitend medische aanpak niet werkt. Mensen kunnen niet leven in langdurige sociale isolatie. Sociaal werkers dragen bij aan positieve gezondheid van inwoners, doordat zij zich vooral inzetten voor de mentale en sociale gezondheid van mensen: zingeving, zinvolle daginvulling, ontmoeting, betekenisvolle relaties hebben, ertoe doen, tot je recht komen. Dit is cruciaal en versterkend voor fysieke en geestelijke gezondheid. Sociaal werkers kijken naar de gehele mens en zijn of haar kwaliteit van leven en minder, zoals professionals in de gezondheidszorg, vanuit een (medische) aandoening of diagnose.

Versterken sociale stabiliteit

Tegelijkertijd werd de wereld opgeschud door de gewelddadige arrestatie en de dood van George Floyd. Ook in Nederland werd de sluimerende onvrede in de samenleving over uitsluiting, ongelijkheid, racisme en discriminatie hierdoor aangewakkerd. Sociaal werkers zijn onmisbaar om de sociale stabiliteit in onze samenleving te waarborgen. Zij leggen verbanden tussen (groepen) inwoners die niet als vanzelf met elkaar in verbinding staan. Zij dragen daardoor bij aan leefbare en veilige buurten, wijken en dorpen en aan het dichten van kloven tussen groepen mensen. Zij kunnen polarisatie tussen groepen mensen in een vroeg stadium herkennen en zij voorkomen ook dat mensen sociaal geïsoleerd raken.

de kinderen vindt de situatie thuis wel veranderd sinds de coronacrisis. Ze geven aan dat zij meer op elkaar aangewezen zijn, elkaar meer leren vertrouwen en beter met elkaar omgaan. Tieners voelen zich minder onveilig. Een deel van de ouderservaart minder stress, omdat zij bijvoorbeeld minder contactmomenten hebben met ex-partners.

Bron: Verwey-Jonker Instituut, 28 mei 2020

Sociaal werk loont [quote]

‘Als platform willen we laten zien dat sociaal werk onomstreden is. Het draagt breed bij aan positieve gezondheid van veel burgers en aan een veerkrachtiger samenleving. Juist het preventieve karakter ervan zorgt voor minder kosten in de (jeugd)zorg. Er zijn businesscases met maatschappelijke kosten-batenanalyses waarin heel concreet wordt dat sociaal werk voor zowel de maatschappij alsook financieel loont.’

Jorrit Berenschot, senior jurist bij Sociaal Werk Nederland en lid van het Platform Arbeidsmarkt Sociaal Werk op sociaalwerk-werkt.nl

Wat werkt bij het verminderen van discriminatie?

Hoe kun je discriminatie tegengaan? Wat moet je wel en juist niet doen? Sinds 2018 onderhoudt KIS, Kennisplatform Integratie en Samenleving, het online dossier *Wat werkt bij het verminderen van discriminatie*. In het voorjaar is dit dossier geactualiseerd. Het geeft nu ook antwoord op de vraag wat werkt om discriminatie op grond van sekse te verminderen. Eerder ging het om discriminatie op grond van afkomst, religie, seksuele voorkeur en genderidentiteit. Hier vind je de do's en don't's voor het verminderen van discriminatie.

DO'S:

- **Ervaringsverhalen over discriminatie en inleving stimuleren.**

Want zowel jongeren als volwassenen krijgen vaak minder vooroordelen als ze zich inleven in mensen die gediscrimineerd worden. Huur daarom bijvoorbeeld professionele sprekers in, gebruik films of zoek naar een passend theaterstuk waarin het perspectief van de persoon die gediscrimineerd wordt, centraal staat.

- **Consequent en herhaaldelijk de norm uitdragen dat discriminatie niet oké is.**

Als mensen merken dat het 'normaal' wordt gevonden in hun omgeving (bijvoorbeeld op hun werk, in de buurt of klas) om je racistisch uit te laten, dan is er de kans dat zij het zelf ook gaan doen. Daarom is het een goed idee om mensen die aanzien genieten of status hebben bij een bepaalde groep, te stimuleren om discriminatie duidelijk af te keuren; zij kunnen daarmee het goede voorbeeld geven aan anderen.

- **Verskillende vormen van discriminatie aan elkaar verbinden en overeenkomsten laten zien.**

Soms hebben mensen minder *feeling* met de ene of andere vorm van discriminatie; begin met de vorm van discriminatie waardoor mensen zich het meest geraakt voelen en verbind dit vervolgens aan andere vormen van discriminatie.

- **Bewustwording stimuleren bij gemotiveerde mensen die vooroordelen kunnen beheersen.**

Het kan effectief zijn om mensen te confronteren met dat zij zelf ook vooroordelen hebben en hen leren om die vooroordelen 'onder de duim te houden'. Maar dat werkt lang niet bij iedereen: alleen bij mensen die ook echt bereid zijn hier hun best voor te doen en die goed zijn in zelfcontrole. Voor betrokken sociale professionals is dit een goede aanpak, maar voor pubers juist niet.

- **Discussie of debat organiseren.**

Voorkom discussies of debatten over of (een bepaalde vorm van) discriminatie wel of niet oké is. Net als bijvoorbeeld diefstal is discriminatie bij wet verboden en de wet ter discussie stellen doet af aan de invloed van deze wetgeving. Ook is het niet aan te raden om debatten of discussies te voeren waarin mensen uit de 'meerderheid' de mogelijkheid wordt gegeven om te oordelen over of minderheden wel of niet gelijke rechten (of zelfs bestaansrecht) mogen hebben. Een dergelijke discussie bevestigt de ongelijkheid en machtspositie van de meerderheid.

Bron: kis.nl

DON'T'S:

- **Stereotypen herhalen.**

Wanneer je stereotiepe beelden benoemt ('alle moslims zijn..' of 'alle Surinamers doen...') leidt dit tot versterking van stereotiepe beelden, zelfs als je naderhand uitlegt dat deze niet kloppen. Stereotypen worden namelijk automatisch actief in je brein zonder dat je je hier bewust van bent. En dat heeft weer invloed op je gedrag. Wil je toch uitleggen wat een stereotype is? Dan kun je ook stereotypen noemen die gaan over groepen mensen die niet structureel gediscrimineerd worden (bijvoorbeeld Amsterdammers, studenten van de Universiteit, bankdirecteuren).

- **Discriminatie en vooroordelen vooral 'rationeel benaderen'.**

Vooroordelen zijn niet rationeel, en daardoor ook moeilijk rationeel onderuit te halen. Rationele argumenten leveren dan meestal ook niet veel op. Sterker nog: het kan averechts werken doordat mensen horen hoe anderen discriminatie bagatelliseren of zelfs goedkeuren.

POST-CORONA BEGELEIDING

Minister Van Rijn (Medische Zorg en Sport) nam eind juni de handreiking 'Behandeling en begeleiding van post-COVID-19 patiënten' in ontvangst. In deze handreiking staan aanbevelingen voor zorgverleners hoe zij zorg kunnen verlenen aan de patiëntengroep die klachten en beperkingen overhoudt aan een corona-infectie: het **COVID-19 Associated Syndrome (CAS)**. De Long Alliantie Nederland (LAN) stelde de handreiking op, in opdracht van ZonMW voor de zorg aan patiënten die klachten en beperkingen overhouden aan een corona-infectie. Het Longfonds (namens patiënten) en een groot aantal beroepsverenigingen, waaronder de BPSW, hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de handreiking.

Bron: www.longalliantie.nl